

Stockholm 29 april 2004

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Flyttning av energiskatten till nätföretagen

Sammanfattning

Förra sommaren föreslog den statliga utredningen "Svåra skatter" att energiskatten skulle flyttas från den konkurrensutsatta elhandeln till nätbolagen. Det skulle kraftigt förenkla hushållens fakturor och för första gången möjliggöra nationella prisjämförelser för el. Det skulle göra det enklare för hushållen att byta elbolag och därmed öka konkurrensen på elmarknaden.

Oberoende Elhandlare, Sveriges Konsumentråd och Konsumentverket anser att flyttningen av energiskatten är mycket angelägen och vill med denna skrivelse hemställa om att Regeringen lämnar ett förslag till Riksdagen i denna fråga.

Bakgrund

Den statliga Skattenedsättningskommittén föreslår att debiteringen av elskatten ska flyttas till nätföretagen. I betänkandet "Svåra skatter" (SOU 2003:38) kan man läsa att "nätinnehavarna är de aktörer som har all information som är av betydelse för att elskatten skall bli rätt redovisad till staten. Det är därför också naturligt att dessa aktörer tar över rollen som skattskyldiga". Utredningens förslag är att detta ska genomföras den 1 juli 2004.

I drygt fyra år har hushållen kunnat byta elleverantör utan kostnad. Hittills är det mindre 30 % av hushållen som har utnyttjat möjligheten. Av de som inte bytt har över 2 miljoner hushåll fortfarande kvar "tillsvidarepriset", dvs det dyraste sättet att köpa sin el. Detta får anses vara en stor brist på den regelreformerade elmarknaden. De största förlorarna är de konsumenter som betalar för mycket för sin el, men i slutänden får hela samhället vara med och betala priset för bristande konkurrens på elmarknaden.

Hushållens bristande aktivitet på elmarknaden är både omtalad och utredd. Den viktigaste förklaringen är att elmarknaden uppfattas som krånglig. Att konsumenterna fortfarande har svårt att förstå sina elräkningar stämmer till eftertanke – den som inte förstår sin elräkning kan inte heller förväntas göra prisjämförelser mellan olika elleverantörer. Den som inte kan jämföra elpriser saknar incitament att byta elleverantör.

Konsumentverket har uppmärksammat problemet, bland annat i rapporten "Konsekvenser för konsumenter av nyligen konkurrensutsatta marknader – Elmarknaden" (december 2002): "Ett av de stora problemen med prisjämförelser mellan olika elleverantörer är att priserna anges på olika sätt,

ibland exklusive energiskatt och moms, ibland inklusive dessa skatter och även både och. Det förekommer också mellanvarianter med priser inklusive bara moms.”

Dagens fakturering av elskatten ihop med det konkurrensutsatta elpriset gör att andelen av totalbeloppet på elräkningen som påverkas av att byta elbolag hela tiden minskar genom att energiskatten höjs varje år. Låt oss ta som exempel två elleverantörer som erbjuder ett elpris på 38 respektive 50 öre per kWh, inklusive moms. Det senare elpriset är alltså drygt 30 procent högre än det förra. Men när man har lagt till elskatt och certifikatavgift inklusive moms så blir de jämförbara priserna 71 respektive 83 öre/kWh. Då ser det plötsligt ut som om prisskillnaden mellan elleverantörerna bara är knappa 17 procent. Det är självklart att det minskar hushållens intresse att byta elbolag och sänka sin elkostnad när bara en del av elfakturan påverkas av bytet.

Till problembilden ska dessutom läggas ytterligare en dimension – ur Skattenedsättnings-kommitténs betänkande: ”För energiskatten på el gäller att den är differentierad enligt flera olika skattesatser. Tillämplig skattesats beror dels på vem som förbrukar elen, dels var i landet den förbrukas.” Detta förhållande gör att annonsering och/eller prisjämförelser inklusive skatt och moms är omöjliga att göra på nationell nivå.

Den enkla och självklara lösningen på problemet är att göra vad man redan har gjort i Finland och det som Skattenedsättningskommittén föreslår: Att flytta debiteringen av elskatten till nätföretagen. På så vis kan konkurrerande elleverantörer marknadsföra sig i hela landet på samma villkor. Och dessutom skicka elräkningar som i ett slag blir enklare och går att jämföra. Denna förändring kostar ingenting för Finansministern men kommer att spara betydande pengar för hushållen som idag betalar det dyra tillsvidarepriset för sin el. Vi uppmanar därför Finansdepartementet att lämna in sin proposition till Riksdagen omgående och att flyttningen av energiskatten görs snarast möjligt, helst per den 1 januari 2005.

Johan Öhnell
Ordförande Oberoende Elhandlare/
VD Telge Energi Försäljning

Charlotte Hedin
Generalsekreterare
Sveriges Konsumentråd

Bertil Elenius
Avdelningschef
Konsumentverket

För kännedom:
Näringsdepartementet
Jordbruksdepartementet